

wendung Fritz Schmidt. Inderdaad, Ommen ressorteerde onder hem, niet onder de *Befehlshaber der Sicherheitspolizei und des SD*. Schmidt was, zoals wij hem in eerdere delen geschetst hebben, een even grillige als eerzuchtige figuur die met alles wat hij in bezet Nederland ondernam, bij de centrale machthebbers van het Derde Rijk in het gevlucht trachtte te komen. Binnen zijn *Generalkommissariat* was de Duitser Werner Schwier, een oud-paarden-slager die zich als '*Herr Doktor*' liet aanspreken, hoofd van het *Referat 'Internationale Organisationen'*; in die functie had Schwier in de lente van '41 o.m. de organisatie van Nederlandse Theosofen opgeheven en daarbij was zijn begerig oog gevallen op een van de eigendommen van die organisatie: het Sterkamp te Ommen, een complex van gebouwen dat uit de jaren '20 dateerde. In juni '41 begon Schwier het Sterkamp uit te breiden, hij gaf het een nieuwe naam: '*Arbeitseinsatzlager Erika*' en hij trok via de Nederlander K. L. Diepgrond (een oud-NSB'er, sinds de zomer van '40 tolk bij de 'SD' in Amsterdam) die als *Lagerführer* van Ommen zou optreden, de nodige krachten aan; deze werden in oude uniformen van het Nederlandse leger gestoken.

Wat voor soort *Arbeitseinsatz* zou van het kamp Ommen uit bedreven worden?

Het eerste plan was, schijnt het, er krachten op te leiden die in het bezette deel van de Sowjet-Unie in een bepaald gebied leidende functies zouden krijgen in de landbouw; onder diegenen die zich door Diepgrond lieten strikken om naar Ommen te komen, waren er verscheidenen die verwachtten, via het kamp 'kolonisor' in het Oosten te worden. Niets daarvan: het plan voor de Oostinzet ging niet door. Tweede plan: Ommen zou het kamp worden waar Joden geschoold zouden worden als voormannen voor werkkampen in West-Duitsland welke men met Joodse werklozen uit Nederland zou vullen. Uit dat tweede plan vloeiden belangrijke consequenties voort: de kolonizatoren-*in spe* zouden opleiders en bewakers van Joden worden – wij nemen aan dat het kamp toen pas een solide omheining kreeg: een palissade die met prikkeldraad bespannen was. Bewakers moeten kunnen schieten: de aangetrokken krachten werden daarin geschoold door een Nederlandse SS'er die spoedig assistentie kreeg van twee beroepssergeanten van het Korps Mariniers. Aan zijn verdere verwezenlijking kwam het tweede plan evenwel niet toe – het was (wij memoreerden dat feit al in deel 5) Hitler-zelf die er een streep door haalde. Ommen stond toen maanden leeg, de bewakers hadden niets te doen, een veertigtal hunner meldde zich, gelijk eerder vermeld, in Amersfoort aan bij Heinrichs *Wachkommando*, anderen (ca. honderdzestig) bleven in Ommen, streken hun loon op, stroopten de omgeving af en deden verder niets.

Omstreeks april '42 werd door het *Reichskommissariat* besloten, Ommen